

Vereniging Vrienden van de Slotterplas

Nieuwsbrief nr. 8 - mei 2005

De V.V.S. groeit en bloeit

Onze vereniging groeit nog steeds en dat is zeer verheugend. Eind 2004 hadden wij 285 leden. Inmiddels (eind mei 2005) staan er 314 leden ingeschreven.

Bij deze nieuwsbrief treft u een acceptgirokaart aan die u kunt gebruiken voor betaling van de contributie voor 2005 (tenzij u inmiddels reeds heeft betaald). Wij zien uw betaling graag tegemoet.

Korte impressie van de Algemene Ledenvergadering op 9 april 2005

De uitgebreide notulen van deze vergadering kunt u opvragen bij het secretariaat van de vereniging. Voorts is diverse informatie te vinden onder het hoofdstuk Slotterplas op www.samenwest.nl.

Aanwezig waren 13 V.V.S.-leden en 7 bestuursleden. Het bestuur doet verslag van het verloop van 2004 en de activiteiten die plaats vonden. Er is veel gaande rond de Slotterplas:

- Het 'Rondje Slotterplas', waarvoor ook ingegrepen zal worden in de beplanting en de bomen.
- Stadsdeel Osdorp ontwerpt plannen voor de omgeving Osdorpplein: het zogenaamde Centrum Nieuw-West; het 'kloppend hart'.

De vereniging volgt de ontwikkelingen en laat haar standpunt omtrent de plannen regelmatig horen aan stadsdeelbesturen en andere betrokken organisaties.

In 2004 heeft de vereniging zes excursies en andere activiteiten voor de leden georganiseerd en heeft voorts meegewerkt aan de organisatie van de tentoonstelling 'De stijl van Nieuw-West'. Er zijn vier nieuwsbrieven verschenen.

De penningmeester deed verslag van het financieel jaar. De vereniging heeft haar ledenaantal zien verdubbelen: van 140 naar ruim 280.

De kascommissie heeft de boeken in orde bevonden en voorgesteld het bestuur decharge te verlenen. Het advies om een deel van het beschikbare saldo op een spaarrekening te zetten wordt door de vergadering overgenomen.

Het bestuur volgt een rouleringssysteem waarbij ieder jaar 3 bestuursleden aftreden. Dit jaar heeft Dick Praamstra zich wegens tijdgebrek niet herkiesbaar gesteld, zodat we met spijt afscheid van hem moesten nemen. We danken hem voor zijn inspanningen in de afgelopen jaren.

Voor 2005 zijn weer diverse activiteiten gepland (zie hiervoor de aankondigingen in de nieuwsbrief). Het bestuur streeft naar een groei tot 350 leden dit jaar. De begroting werd goedgekeurd.

Naar aanleiding van een voorstel van een van de aanwezige leden zal het bestuur contact opnemen met de Stichting Landschap Noord-Holland om te bekijken of wij ons daarbij kunnen aansluiten.

De V.V.S. en Landschap Noord-Holland

De Stichting Landschap Noord-Holland spant zich in voor het behoud van een grote variëteit in het landschap van de provincie. Een van de hoofdtaken van de stichting is het coördineren, stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk in natuur en landschap. Het moet dus gaan om zelfwerkzaamheid in het onderhouden van het landschap door de bewerking van een terrein, door het opstellen van beheersplannen en het daadwerkelijk uitvoeren daarvan. Iedere groepering die dat met regelmaat doet en bestaat uit twee personen of meer, kan zich bij de stichting aansluiten en verkrijgt daardoor haar medewerking en ondersteuning.

De V.V.S. begeeft zich op dit moment niet op het terrein dat door de werkzaamheden van de stichting wordt bestreken. Onze vereniging heeft niet zozeer ten doel om het feitelijk onderhoud van de parken rond de plas met behulp van haar leden te verrichten en streeft er eerder naar om in overleg met instanties en betrokkenen het behoud en de verbetering van het landschap bij de plas te verzekeren. Om die reden is een aansluiting bij de stichting nu niet opportuun. Maar dat kan veranderen zoals onder invloed van de bezuinigingsronden bij de overheid en we willen zeker niet uitsluiten dat wij in de toekomst nog eens op de Stichting zullen willen terugvallen.

Inspraakreacties en externe contacten van de V.V.S. in de afgelopen maanden

- Overleg met bureau Parkstad over aanvraag kapvergunningen m.b.t. het 'Rondje Sloterplas'.
- Inspraakreactie concept Horecavisie stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer d.d. 9 mei 2005.
- Inspraakreactie Noorderhof-Zuid stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer d.d. 20 mei 2005.

Bomennieuws - Sloterpark

Dit voorjaar werd het Wilgenlaantje bij de Oost-oever weer gecompleteerd. Diverse wilgen waren in de loop der tijd gesneuveld, waardoor het laantje een verwaarloosde indruk maakte. Nu zijn de opengevallen plaatsen weer voorzien van nieuwe aanplant en meeste van de bestaande wilgen zijn geknot.

Bomennieuws - Gerbrandypark

In een van de vorige nieuwsbrieven schreven we over de bomen en grondproblematiek in het Gerbrandypark. Deze is kenmerkend voor veel parken in de Westelijke Tuinsteden. Na de verdwijning van de populieren zijn dit voorjaar inmiddels een rij watercypressen (*metasequoia*) aangeplant, die de noordrand van het park een nieuwe toekomst geven. Het stadsdeel had ze abusievelijk in een persbericht moerascypressen genoemd, maar dat is een andere boom. De *metasequoia* of watercypres is een bijzondere boom, omdat die alleen bekend was als fossiel. Men dacht dat hij al twee miljoen jaar geleden was uitgestorven. Bij toeval werden in 1941 in het Shui-Hsa-Pa-dal in de Chinese provincie Hupeh zo'n 100 exemplaren ontdekt. Zaad daarvan is over de wereld verspreid. En nu staan er dus watercypressen op Plein '40-'45, en in het Gerbrandypark. Ze kunnen zo'n 20 meter hoog worden.

'Sloterplas Koninklijk Verlicht'

De drie stadsdelen rond de Sloterplas organiseerden voor 29 april een festiviteit onder deze titel. Aanleiding hiertoe was een verzoek van de centrale stad aan de stadsdelen in de hoop dat een festival aan de Sloterplas het bezoek aan het centrum van Amsterdam wat zou beperken.

De kleurige flyer die wij in de bus ontvingen nodigde uit om dit festival te bezoeken en zo ging ik op 29 april tegen 21.00 uur op pad richting Watersportcentrum. Helaas, het bestuur van stadsdeel Slotervaart had op dinsdag alsnog moeten besluiten het Watersportcentrum gesloten te houden, omdat de politie onvoldoende mensen beschikbaar had om e.e.a te kunnen beveiligen. Het bericht was nog wel op de valreep in de Westerpost geplaatst maar dat had niet iedereen (ik dus ook niet) gelezen.

We togen richting Lelylaan, waar we ons nestelden op een bankje met goed uitzicht op de plas. Het beloofde lichtfestival op het water bleef uit: er waren slechts enkele bootjes op het water en daarvan maar twee met feestelijke verlichting. We waren dan ook snel uitgekeken.

Nog even een bezoekje aan de kade bij de Meervaart. Daar kon men opstappen op de rondvaartboot. Hiervoor was grote belangstelling, zodat mensen lang in de rij stonden en helaas niet allemaal aan bod konden komen.

Om 22.00 uur startte op een groot scherm de film 'Ja Zuster, Nee zuster'. Mij ontging de relatie van de film met het thema van het festival. Het nodigde niet uit om langer aan de plas te blijven, zodat ik weer vroeg thuis was.

Een teleurstelling, waarschijnlijk ook voor de organisatoren. Zullen we in de toekomst alleen iets organiseren waar de bewoners van de tuinsteden om vragen of behoefte aan hebben?

Tineke Stricker

Bomenwandeling Rondje Sloterplas op 2 juli

Enige tijd geleden werden vele bomen in het Sloterpark voorzien van gekleurde markeringen in oranje en blauw. Veel voorbijgangers vroegen zich af wat dit te betekenen had. Dit is gedaan ter voorbereiding van de werkzaamheden aan het 'Rondje Sloterplas'.

Zoals eerder al is beschreven ligt het in de bedoeling om in het najaar van 2005 de eerste fase van het 'Rondje Sloterplas' te gaan uitvoeren. Dit betreft een gedeelte van het Grote Parkeiland en het Zwembadeiland in Slotermeer en aan de Oost-oever van de Sloterplas in Slotervaart. Voor de aanleg van een extra fietspad en in het kader van onderhoud van de bospercelen (dunning van bomen) is er door Bureau Parkstad inmiddels een kapaanvraag gedaan voor een aantal bomen.

Men is hiervoor niet over één nacht ijs gegaan en er is, met medewerking van bomendeskundigen, een zorgvuldige inventarisatie gedaan welke bomen kunnen blijven en welke gekapt worden. Deze bomen zijn met oranje en blauwe streepjes gemerkt. De bomen met een **blauwe** markering worden **niet** gekapt. Ze zijn gemerkt omdat hun precieze plek van belang is bij het aanleggen van een nieuw stukje fiets- of wandelpad. Zoals het er nu naar uitziet, zullen de werkzaamheden starten na 1 oktober, dus na het einde van het broedseizoen.

Ronald Buiting, bosbouwkundig begeleider van de ontwerper van het 'Rondje Sloterplas', zal tijdens een wandeling een toelichting op de aanpak geven en vragen beantwoorden.

De wandeling vindt plaats op zaterdag 2 juli. We starten om 10.00 uur op de brug van Meer en Vaart over de Osdorpergracht (bij Torenwijk). Einde excursie circa 12.00 uur bij het Watersportcentrum.

Molenfietstocht - Van Haarlemmerweg naar Sloten op zondag 21 augustus 2005

Het gebied waarin nu de Westelijke Tuinsteden liggen heeft een lange en interessante geschiedenis. Tussen circa 1000 en 1950 was het een landelijk gebied waarin de Hollandse strijd tegen het water een belangrijke rol speelde. Op de plek van de huidige Sloterplas lag het in de 17e eeuw drooggemaakte Slootermeer, erom heen lagen de Sloterbinnen- en Middelveldse gecombineerde polder en de Osdorperpolder. Vanaf de 17e eeuw werden deze polders drooggemalen met behulp van windmolens. Van deze interessante geschiedenis is in onze omgeving ondanks de verstedelijking nog wel het een en ander terug te vinden.

Op zondag 21 augustus gaan we een fietstocht maken langs de nog bestaande poldermolens in het westen van Amsterdam. Tijdens deze tocht wordt ook het een en ander verteld over de waterhuishouding van de (vroegere) polders en de molens. De molentocht voert langs de Molen 'de 1200 Roe' langs de Haarlemmerweg bij de Willem Molengraafstraat. Na een uitleg over deze molen gaan we per fiets naar 'de 1100 Roe', die sinds 1965 bij het Sportpark Ookmeer staat, met uitzicht op de Osdorper Binnenpolder Zuid. Hierbij uitleg over het poldergebied.

Daarna wordt de tocht voortgezet naar de Ringvaart van de Haarlemmermeer, met een stop bij de Oude Molen (stomp) waarvoor nu plannen tot herstel bestaan. De tocht voert dan naar de 'Molen van Sloten', met een rondleiding door de molen.

Start excursie om 12.00 uur bij Terras Oostoever, hoek Noordzijde, einde excursie circa 16.00 uur bij de Molen van Sloten, Akersluis 10.

De toegang tot de molen bedraagt 5,50 euro. Voor 65-plus, studenten of met de Stadspas bedraagt de entree 4,50 euro.

Voor meer informatie zie:

www.molenvansloten.nl

www.eigenwijks.nl/samenwest/De_poldermolens_van_Slotermeer_en_Sloten.htm

Verslag bomenexcursie zondag 17 april 2005

Om 12.00 uur waren er die zondag ongeveer vijftig belangstellenden naar het Terras Oostoever gekomen voor deelname aan de bomenwandeling. De publiciteit en het mooie lenteweek hadden effect gehad. Onze gids was Pieter Enthoven, bomeneskundige bij het Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer. Het was een geluk dat onze gids over een luide stem beschikte, want we hadden niet voorzien in een megafoon. Bovendien was zijn verhaal zo interessant dat het gehoor aan zijn lippen hing.

Vanaf het startpunt volgden wij de monumentale boulevard waarlangs vier rijen mooie iepen (*Ulmus*) 'in het zaad' staan. De bloesem van deze bomen was er al in maart (paarsbruin), de blaadjes komen in mei.

Er werd uitgebreid stilgestaan bij de iepenziekte. Veel gemeenten voeren een uitstervingsbeleid, zij planten deze boom niet meer aan. Amsterdam beschouwt deze boom, die al de sinds de 17e eeuw langs de Grachtengordel staat, als een echte Amsterdamse stadsboom en bestrijdt deze ziekte systematisch. Hij wordt veroorzaakt door de iepenspintkever, die zijn eieren op het spint, onder het schors, legt. Hier kan de boom wel tegen, maar de schimmel die deze kever bij zich draagt roept een overreactie op. De iep sluit zijn sapstroom af, en sterft binnen een week. Een door iepenziekte aangetaste boom is te herkennen aan slaphangende blaadjes boven in de kroon.

Pieter Enthoven fietst ieder voorjaar door het stadsdeel om deze kwaal in een zo vroeg mogelijk stadium te kunnen opsporen. De aangetaste bomen moeten zo snel mogelijk worden opgeruimd. De bast van de gekapte bomen wordt geschild en de takken worden versnipperd. Dit om besmetting van andere bomen te voorkomen. Zelfs via de wortels kan de ziekte worden doorgegeven. Zo kunnen rijen bomen ziek worden. Dit is het zogenaamde 'oproleffect'.

Er zijn inmiddels veel resistente rassen gekweekt, zoals de *Ulmus dodoens* en de *Ulmus new horizon*. Maar de meeste iepen aan de boulevard zijn van het type *Ulmus hollandica*. Vroeger sneuvelen er ieder jaar weer vele duizenden iepen. Vooral in Amsterdam heeft men de iepenziekte in de loop der jaren steeds beter onder controle kunnen krijgen. Het aantal slachtoffers is door intensieve bestrijding de laatste tijd beperkt gebleven. Afgelopen jaar was er alleen in de Bijlmer een uitbraak.

Bij de Frans Bastiaansegracht aangekomen gaf de gids ons een les bomensnoeien: nooit de takken te glad langs de stam afzagen, haaks op de tak zagen, niet te grote wonden maken, nooit in de winter snoeien, maar in de nazomer. De wonden niet dichtsmieren, de boom herstelt zich zelf.

Aan de gracht staan drie sfeervolle treurwilgen (*Salix balylonica*), die in hun aftakelingsfase verkeren. De bovenste takjes in de kroon worden al een beetje kaal.

Voorbij het haventje aan de Noordoever is vorig jaar van de stam van een geveld iep een soort zetel gezaagd. De iep was 45 jaar oud en had een omtrek van 2,80 m.

Wij liepen verder over de Sloterparkbadlaan naar de Allendelaan. Bij het vroegere parkeerterrein van het zwembad werd nog even stilgestaan bij de bouwplannen voor Noorderhof-Zuid. Een punt van zorg is dat de bebouwing niet te ver oprukt in de richting van het park en als een blokkade van de doorgaande parkroutes gaat werken. De V.V.S.

heeft per brief zijn mening hierover kenbaar gemaakt bij het Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer. Bij de reconstructie van de Allendelaan zijn de daar staande platanen (*Platanus*) verwijderd, in een depot gezet, en na de werkzaamheden teruggeplaatst.

Voor het zwembadgebouw zagen we een mooie abeel (*Populus canescens*) en essen (*Fraxinus*) met klimop. Deze bomen worden niet door de klimop verstikt, zoals veel mensen denken, maar kunnen hier goed tegen, zolang er niet meer dan 30% van de kruin bedekt wordt. Anders vangt de boom te veel wind. De klimop biedt een mooie broedgelegenheid voor zangvogels. Voorbij de nieuwe brug naar de ingang van het zwembad staat een mooie rij elzenbomen (*Alnus speti*). Even verderop zal nog een nieuwe brug worden gemaakt als onderdeel van het 'Rondje Sloterplas'.

Ook het kappen van wilgen (*Salix alba*) die aan de watermerkziekte lijden kwam ter sprake. Er waren enkele plekken in het park waar schijnbaar een kaalslag had plaatsgevonden. Dit had hiermee te maken, maar ook met verjonging van het bos. Indertijd zijn alle bomen tegelijk aangeplant, dus alles is even oud. Om nu een meer gevarieerde leeftijdsopbouw in de bospercelen te krijgen, moeten nieuwe bomen, tussen de bestaande bomen, gelegenheid hebben om te gaan groeien. De open plekken, zoals die tegenwoordig ook in het Amsterdamse Bos te zien zijn, worden bewust met rust gelaten, het gekapte hout blijft liggen om zo een biotoop te vormen voor diverse planten en dieren. Ook was te zien dat alweer nieuwe boompjes wortel hadden geschoten.

Bij de oever van de Sloterplas aangekomen had het gezelschap een goed zicht op het startpunt van de excursie, het 'Schip aan de Noordzijde', dat ook model stond voor het logo van de V.V.S. Dit was een goed moment om de wandelaars die (nog) geen lid zijn van de vereniging te attenderen op het lidmaatschap. Er waren toch nog heel wat potentiële nieuwe leden aanwezig.

Voorts was dit de gelegenheid om onze gids te danken voor zijn verhaal. De aanbieding van het boekwerkje 'Fietsen door Landelijk Osdorp' bleek een schot in de roos, want hij komt oorspronkelijk uit de Lutkemeerpolder.

Vanaf dit punt zijn we weer teruggewandeld naar ons startpunt. De deelnemers konden terugzien op een geslaagde lentewandeling.

HHW en ES

Vogelexcursie zondagochtend 8 mei 2005

Ondanks het vroege uur en het natte weer waren er toch 9 deelnemers gekomen voor de vogeltocht met Jan van Blanken. Hierna volgt een opsomming van onze gids.

Hij hoorde en zag 71 soorten: dodaars, fuut, kуйfeend, wilde eend, krakeend, slobeend, bergeend, tafeleend (De Bretten, Lutkemeerpolder), grauwe gans, nijlgans, knobbelzwaan, blauwe reiger, aalscholver, lepelaar (Osdorper Bovenpolder), water-ral (De Bretten), waterhoen, meerkoet, scholekster, kluut (Lutkemeerpolder), kleine plevier (Lutkemeerpolder), Kievit, grutto (Osdorper Binnenpolder), tureluur (Osdorper Binnenpolder, Lutkemeerpolder), Groenpootruiter (Osdorper Binnenpolder), kokmeeuw, kleine mantelmeeuw, zilvermeeuw, visdief, houtduif, turkse tortel, gierzaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw (Lutkemeerpolder), gele kwikstaart (Lutkemeerpolder), witte kwikstaart, winterkoning, heggemus, roodborst, nachtegaal (Ruige Riet, De Bretten), veldleeuwerik, merel, zanglijster, tuinfluiter, grote bonte specht, rietzanger (De Bretten), kleine karekiet, braamsluiper (De Bretten), grasmus, tapuit (Lutkemeerpolder), havik (De Bretten), sperwer (Osdorper Binnenpolder, De Bretten), buizerd, torenvalk, fazant, halsbandparkiet, zwartkop, tjiftjaf, fitis, staartmees, pimpelmees, koolmees, vlaamse gaai, ekster, kauw, zwarte kraai, spreeuw, huismus, groenling, putter, kneu (Lutkemeerpolder), rietgors.

Fietsen door Landelijk Osdorp

Door de Dorpsraad Sloten-Oud Osdorp werd in juni 2004 een aardig boekje uitgegeven over het landelijke gebied rond Oud-Osdorp. Een schitterend gebied dat bedreigd wordt door de (afslag van) de Westrandweg.

Aan de hand van een fietstocht die voert langs de Osdorperweg en door de aanliggende polders zoals Osdorper Bovenpolder, Lutkemeerpolder, Osdorper Binnenpolder en Eendrachtspolder worden vele bijzonderheden beschreven over het gebied en wat er te zien is. Ook de geschiedenis van dit laatste landelijke gebied tussen Osdorp, Geuzenveld en Halfweg komt aan bod. Dicht bij huis ligt hier in de Sloterscheg een bij velen onbekend en zeer interessant poldergebied wat de moeite van een fietstocht meer dan waard is.

Het boekje is voor 2,50 euro te koop bij de Molen van Sloten en bij het Dorpshuis van Sloten, Nieuwe Akerweg 14, 1066 ES Amsterdam-Sloten.

Vereniging Vrienden van de Sloterplas *Opgericht 4 juni 2003*

Bestuur

Harriët Haakma Wagenaar - voorzitter
Erik Swierstra - secretaris
Tineke Stricker - penningmester
Tineke Rombout
Peter Stein
Berta Tenner
Wouter van der Wulp